

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
28/19. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2019. március 14.

C-118/17sz. ügyben hozott ítélet
Dunai Zsuzsanna kontra ERSTE Bank Hungary Zrt.

Az uniós joggal ellentétesek azok a magyar jogszabályok, amelyek kizárják az árfolyamkockázattal kapcsolatos tisztességtelen szerződési feltételt tartalmazó devizaalapú kölcsönszerződés visszamenőleges hatályú megsemmisítését

A szerződésnek megsemmisíthetőnek kell lennie, amennyiben az a tisztességtelen szerződési feltétel nélkül nem teljesíthető

2007 májusában Dunai Zs. az ERSTE Bank Hungaryval – egy magyar jog szerint működő bankkal – svájci frank (CHF) alapú kölcsönszerződést kötött. A szerződés értelmében a kölcsönt forintban (HUF) kellett folyósítani a kölcsönvevő részére, és a CHF-ről HUF-ra történő átváltásnak a bank által a hitel folyósításának napján alkalmazott CHF-HUF árfolyam szerint kellett történnie. A szerződés azt is előírta, hogy a kölcsönt HUF-ban kell törleszteni és a törlesztőrészek összegét a bank által az egyes törlesztések napján alkalmazott eladási árfolyamnak megfelelő CHF-HUF árfolyam alapján kell kiszámítani.

Az, hogy a kölcsön CHF alapú volt, azonban HUF-ban folyósították, a CHF-HUF árfolyam változása miatt árfolyamkockázattal járt. A szerződés értelmében az árfolyamkockázatot a kölcsön felvevője viselte. A szerződéskötést követő években az árfolyamkockázat a HUF-nak a CHF-fel szembeni erőteljes leértékelődésében valósult meg, és ezáltal a HUF-ban törlesztendő összeg jelentősen megemelkedett.

2014-ben Magyarország több törvényt hozott (a továbbiakban: 2014. évi törvények) többek között a devizaalapú kölcsönszerződések bizonyos, tisztességtelen szerződési feltételeinek módosítása érdekében, ideértve azon feltételt is, amely lehetővé tette a bankok számára a kölcsön folyósításakor és törlesztésekor alkalmazott eltérő árfolyamokból adódó árfolyamrésből eredő haszonszerzést. A 2014. évi törvények ugyanakkor nem vonatkoztak e szerződések rendelkezéseire annyiban, amennyiben azok az árfolyamkockázathoz kapcsolódtak, amelyet így továbbra is a kölcsön felvevője viselt.

A 2014. évi törvények azt is előírják, hogy a hitelfelvevő nem nyilváníthatat visszamenőleges hatállyal (vagyis az érvénytelenítésről szóló bírósági határozat meghozatalának időpontját megelőző időszakra tekintettel) érvénytelennek egy olyan kölcsönszerződést, amely olyan tisztességtelen szerződési feltételt tartalmaz, mint például az árfolyamkockázat, amelyre e törvények nem vonatkoznak közvetlenül.

A Dunai Zs. és az ERSTE Bank Hungary között a kölcsönszerződésük érvényességével kapcsolatban folyamatban lévő ügyben eljáró Budai Központi Kerületi Bíróság (Magyarország) azt kéri, hogy a Bíróság a 2014. évi törvényeknek a tisztességtelen szerződési feltételekről szóló irányelvvel¹ való összeegyeztethetőségéről határozzon, amely irányelv szerint egyfelől az ilyen szerződési feltételek nem kötelező érvényűek a fogyasztóra nézve, másfelől az ilyen rendelkezéseket tartalmazó szerződés csak akkor tartható érvényben, ha az a tisztességtelen feltételek kihagyásával is teljesíthető.

¹ A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i 93/13/EGK tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű kiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

A Bíróság a ma hozott ítéletében elsőként megállapítja, hogy a magyar jogalkotó azzal, hogy a hitelintézetek azon gyakorlatához kapcsolódó problémákat, hogy árfolyamrésre vonatkozó szerződési feltételeket tartalmazó kölcsönszerződéseket kötnek, e szerződési feltételek törvényi úton történő módosításával orvosolta, miközben a kölcsönszerződéseket érvényben tartotta, megfelelt a tisztességtelen szerződési feltételek terén az uniós törvényhozó által követett célkitűzésnek. E cél ugyanis a felek közötti egyensúly helyreállítása valamely szerződés egésze érvényességének a lehetőségek szerinti fenntartásával, nem pedig a tisztességtelen feltételeket tartalmazó valamennyi szerződés semmissé nyilvánítása.

E vonatkozásban a Bíróság ugyanakkor emlékeztet arra is, hogy egy tisztességtelennek minősített szerződési feltételt főszabály szerint úgy kell tekinteni, mint amely nem is létezett, és így nem fejthet ki joghatást a fogyasztóra nézve, akinek lehetővé kell tenni az ugyanolyan jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, mint amilyenben az említett kikötés hiányában lenne.

Következésképpen, az árfolyamréssel kapcsolatos szerződési feltételeket illetően **a 2014. évi törvényeket úgy kell tekinteni, hogy azok tiszteletben tartják az irányelvet, feltéve hogy e törvények lehetővé teszik azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó az ilyen tisztességtelen szerződési feltételek hiányában lett volna**, többek között azzal, hogy biztosítják az eladó vagy szolgáltató által e szerződési feltételek alapján szerzett jogalap nélküli előnyök visszatérítéséhez való jogot. A magyar bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a jelen esetben teljesült-e ez a feltétel.

Az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltételt illetően a Bíróság rámutat, hogy az határozza meg a szerződés elsődleges tárgyát, így abban az esetben, ha bizonyítják e szerződési feltétel tisztességtelen jellegét, az ilyen rendelkezést tartalmazó szerződés érvényben tartása nem tűnik jogilag lehetségesnek, ezt azonban a magyar bíróságnak kell mérlegelnie.

E tekintetben a Bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozat alapján megállapítja, hogy a 2014. évi törvények, úgy tűnik, azt eredményezik a fogyasztó számára, hogy ha az többek között az árfolyamkockázatra vonatkozó szerződési feltétel tisztességtelen jellegére hivatkozik, akkor azt is kérnie kell az eljáró bíróságtól, hogy a szerződést a határozathozatalig terjedő időre nyilvánítsa hatályosnak. Így **e törvények megakadályozhatják a fogyasztónak az érintett tisztességtelen szerződési feltétel alóli mentesülését, és az ilyen szerződési feltételt tartalmazó szerződés teljes egészében történő megsemmisítésének lehetőségét olyan esetekben, amikor e szerződési feltétel hiányában e szerződés nem teljesíthető. Ebből következően a 2014. évi törvények nem összeegyeztethetők az irányelvből eredő követelményekkel.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehoczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499